

Rzeka Osa ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Rzeka o długości 96 km, płynąca przez skraj województw warmińsko - mazurskiego i kujawsko - pomorskiego (51,0 km w granicach naszego regionu). Osa rozdziela pojezierza: Iławskie (na północy) oraz Brodnickie i Chełmińskie (południe).

Wije się w malowniczej, głębokiej i rozległej dolinie. Rzadko pojawiają się tu kajakarze. Powody są dwa: ze względu na licznie zalegające w jej korycie drzewa i szybki nurt, rzeka jest dość uciążliwa, a nawet trudna, na odcinku od Słupskiego Młyna do Rogóżna - Zamku utworzono rezerwat przyrody "Dolina Osy", przez który nie wolno przepływać.

Rzeka wypływa z jeziora Perkun, by znaleźć ujście w Wiśle koło Zakurzewa. Osa była prawdopodobnie granicą pomiędzy państwem pierwszych Piastów a pruską Pomezanią, Osa była wzm. już w 1222 r. jako granica ziemi chełmińskiej.zaś w latach 1920-39 między Polską a Niemcami. Kajakiem można spływać od Jeziora Szymbarskiego, a to 112 km do Wisły.

Ciekawostki krajoznawcze:

- Płowęż (60,0 km do ujścia) - dwa grodziska: starsze z X-XI w. pierścieniowe z podgrodzem, młodsze z XII-XIII w. stożkowe. Gotycki kościół św. Małgorzaty pochodzi z końca XIII w. Jest też zespół dworsko-parkowy z pomnikowymi dębami i szkoła z początku XX stulecia.

- Świecie nad Osą (41,5 km) leży tak naprawdę nad jej dopływem - Lutryną. Z najdawniejszych czasów zachowało się potężne grodzisko z XI - XII w. Z jego wierzchołka roztacza się rozległy widok na Pojezierza: Iławskie, Chełmińskie i Brodnickie. We wsi oglądać można dwa dwory z XIX w.

- Słupski Młyn (33,5 km) to miejsce, gdzie według przekazów, Bolesław Chrobry kazał wbijać w rzekę Osę żelazne słupy graniczne. Rzeka oddzielała jego królestwo od ziem pogańskich Prusów. Jest to początek rezerwatu przyrody.

- Rogóżno - Zamek (20,0 km) Na wzgórzu zachowały się ruiny zamku krzyżackiego z końca XIII w. Na przełomie XVIII i a XIX stulecia rozebrano większą część warowni, przeznaczając cegły na budowę twierdzy Grudziądz - najpotężniejszej w ówczesnych Prusach. Z rogoźnieńskiego zamku zachowała się wielka baszta bramna, fragmenty murów obwodowych zamku górnego i średniego oraz zabudowania gospodarcze. Ruiny zamku górnego i całe zalesione wzgórze stanowią obecnie część rezerwatu przyrody, a jednocześnie teren jest własnością prywatną.

- Ozdobą Dąbrówki Królewskiej (16,5 km) jest gotycki kościół św. Jakuba wzniesiony ok. 1300 r.

Świątynię wzniesiono z kamienia narzutowego i nadbudowano cegłą. Wyposażenie jest głównie barokowe z przełomu XVII i XVIII w. Na przykościelnym cmentarzu znajduje się pomnik 80 żołnierzy polskich poległych we wrześniu 1939 r.

- Przed grudziądzkim osiedlem Owczarki (11,5 km) Osa rozdziela się na dwa cieki: płynącą w prawo rzekę (od tego miejsca skanalizowaną) i odchodzący w lewo Kanał Trynka. Kanał doprowadza od 1552 r. wodę do centrum Grudziądza. Ponoć zaprojektował go Mikołaj Kopernik, gdy uczestniczył w Sejmiku Generalnym Prus Królewskich w 1522 r.
- Zakurzewo (0,5 km) rozlokowało się na prawym brzegu rzeki. Wieś lokowana była w 1323 r. przez komtura grudziądzkiego, Siergharda von Schwarzburga. W XVIII w. osiedli tu menonici, po których zachowały się wały przeciwpowodziowe, drewniane chaty z połowy XIX w. i zapomniany cmentarz.
- Góry Łosiowe (0,2 km) to zalesiona wysoczyzna morenowa nad prawym brzegiem z kulminacją 88 m n.p.m. Punkt widokowy znajduje się na południowej, opadającej stromo ku Osie skarpie. Na wprost po przeciwległej stronie rozległej doliny Osy widoczna jest Kępa Forteczna, na której znajdują umocnienia z czasów pruskich. W samej zaś dolinie – pomiędzy linią Osy a Kępą Forteczną – rozlokowane są polskie bunkry z 1939 r. W Górach Łosiowych można zobaczyć niemieckie betonowe schrony z I i II wojny światowej.

Wypożyczalnie kajaków:

Firma Libra Waldemar Cellary,

Nowe Miasto Lubawskie, ul. Grunwaldzka 22,
kom. 693 057 571, tel. 56 474 31 97,
e-mail: wcellary@wp.pl

Wypożyczenie kajaków dwuosobowych 18-35 zł (w zależności od rodzaju sprzętu i liczby dni). Kajak jednoosobowy od 20 do 30 zł. Transport kajaków: jednorazowo do 10 szt.
1 kilometr 1,50 zł.

- Amatorzy kajakarstwa mają do wyboru atrakcyjne szlaki kajakowe na rzekach: Drwęca, Wel, Łyna, Marózka, Osa oraz na jeziorach całego Pojezierza Brodnickiego i Iławskiego.